

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1360/22-E

Název	Základní škola, Chrudim, Školní náměstí 6
Sídlo	Školní náměstí 6, Chrudim II, 537 01 Chrudim
E-mail	skola@zsskolninamesti.cz
IČO	70 925 038
Identifikátor	600 090 213
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Vykydal
Zřizovatel	město Chrudim
Místo inspekční činnosti	Školní náměstí 6, Chrudim Školní náměstí 238, Chrudim Sladkovského 28, Chrudim
Termín inspekční činnosti	15., 16. a 19. 9. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Chrudim, Školní náměstí 6 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo v 23 třídách 626 dívek a chlapců, to je oproti roku 2016 nárůst o 200 žáků a pět tříd. Kapacita je využita z 90 %. Skoro jednu pětinu z celkového počtu tvoří žáci s odlišným mateřským jazykem či s nižším socioekonomickým statusem. Školská poradenská zařízení diagnostikovala u 102 žáků speciální vzdělávací potřeby.

Činnost školní družiny je organizována v šesti odděleních, do kterých bylo přihlášeno 168 žáků 1. až 3. ročníku, což je 84 % jejich nejvyššího povoleného počtu. Ostatní žáci z 1. stupně mohou navštěvovat školní družinu v době ranního provozu, v odpoledních hodinách využívají nabídky zájmových kroužků. Školní jídelna a školní jídelna-výdejna zajišťují stravování pro žáky i zaměstnance školy a cizí strážníky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při řízení školy ředitel a jeho zástupkyně velmi dobře uplatňují znalost místních podmínek a využívají četné zkušenosti z působení ve svých pozicích. V rámci nastavených řídicích procesů monitorují a vyhodnocují postupy v jednotlivých oblastech, zvažují a přijímají příslušná opatření. Jejich pracovní vytížení je v posledním období z důvodů mimořádných situací (distanční výuka, začlenění ukrajinských žáků atd.), narůstající administrativy i rozrůstajícího se pedagogického sboru enormně vysoké a na některé důležité činnosti zejména v oblasti řízení lidských zdrojů tak nezbyvá čas. Proto bude pro udržení dosavadního standardu pozitivního pracovního klimatu, založeného na otevřené respektující komunikaci, příležitostí ke zlepšení ustavení pozice dalšího (druhého) zástupce ředitele, jakožto prevence „vyhoření“ stávajícího vedení.

Činnost školy vychází ze stanovených koncepčních záměrů, z nichž je zřejmá snaha zajistit kvalitní vzdělávání, orientované zejména směrem k technickým oborům. V souvislosti s tím funguje cenná spolupráce s místními středními školami tohoto zaměření a nově i s Univerzitou Pardubice. Základní organizační dokumenty (řády, směrnice apod.) jsou funkční, smysluplně vymezují pravidla fungování subjektu.

Míra odborné kvalifikovanosti zůstává i přes zvyšující se počet pedagogů stále na vysoké úrovni. Chybějící pedagogické vzdělání si doplňuje jedna učitelka. Podpoře profesního rozvoje pedagogů je vzhledem k současné přetíženosti vedení školy věnováno méně pozornosti, další vzdělávání pedagogických pracovníků je ponecháno na vlastním zájmu jednotlivců. Četnost účasti na individuálních vzdělávacích akcích je velmi rozdílná, někteří se účastní pouze společných seminářů určených pro celou sborovnu. Důraz není kladen ani na aktivní spolupráci mezi pedagogy. Možností ke zlepšení je sdílení načerpaných poznatků formou vzájemných hospitací, které jsou zatím ojedinělé, a v rámci jednání metodických orgánů se více věnovat odborným pedagogickým otázkám.

Vzhledem k počtu třech budov staršího data výstavby, v nichž škola sídlí, jsou nároky na zajišťování jejich dobrého technického stavu značně vysoké. Přesto je oblast prostorových a materiálních podmínek na velmi dobré úrovni. Pozitivem jsou zejména samostatné prostory pro školní družinu, což žákům zpřijemňuje dobu odpočinku a přispívá k jejich odreagování. Přínosem je také nově vybudovaná multifunkční relaxační místnost, která je intenzivně využívána nejen v rámci vyučování, ale i po něm. Třídy na 1. stupni byly

dovybaveny novým nábytkem a digitálními technologiemi, jejich prostředí je upravené, podnětné. V několika učebnách ovšem kazil estetický dojem již hodně ošlapaný koberec. Objekt 2. stupně se stal zatím jako jediný bezbariérovým. Zrekonstruované byly některé odborné učebny, což přineslo žákům možnost vlastního experimentování a objevování, a také dílny, jakožto podpora polytechnického vzdělávání, k němuž škola žáky dlouhodobě vede. Každoročně jsou podle potřeby a finančních možností doplňovány učební pomůcky, pro školní družinu hračky, hry, stavebnice. Letos by bylo vhodné zaměřit se na moderní didaktické vybavení pro výuku chemie.

Vedení školy klade důraz na vytváření pozitivních vztahů mezi všemi účastníky vzdělávání, které jsou založeny na důvěře a respektu. Problematika prevence rizikového chování je řešena metodickou prevencí v rámci školního poradenského pracoviště, na základě jasného, srozumitelného programu, oproti roku 2016 velmi dobře zpracovaného včetně příslušných příloh. Jeho přínosem je konkrétnost a aktuálnost, zahrnuje i situace spojené s působením ukrajinských žáků ve škole. Tematiku bezpečnosti a ochrany zdraví učitelé vhodně začleňují do vyučování v jednotlivých předmětech.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces je realizován na základě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Do života s rozhledem“. Stanovený učební plán byl naplňován. Vyučování doplňují mnohé mimoškolní akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), jež žákům představují probíraná témata v kontextu reálného světa. V předchozích dvou letech tyto aktivity komplikovala pandemie Covid-19.

Většina sledované výuky byla dobře promyšlená, převládala v ní přívětivá pracovní atmosféra, kdy se žáci neobávali s učiteli komunikovat, klást jim otázky. Až na výjimky všichni dodržovali nastavená pravidla, vyrušování se vyskytlo pouze ojediněle. Převládaly hodiny uvozené názvem probíraného tématu, bez stanovení cílů výuky orientovaných na činnost žáků. Učitelům zatím dovednost pracovat s cíli chybí. Příležitostí ke zlepšení je tak zajištění společné vzdělávací akce na téma výukových cílů. V hodinách převažoval frontální styl výuky, kombinovaný se samostatnou prací a občas doplněný kooperativní činností, která přispívala k rozvoji spolupráce mezi žáky. Hodiny byly většinou podloženy názorným materiálem a didaktickými pomůckami, což žákům ulehčovalo orientaci v tématu. Práci s informacemi však bylo věnováno málo času, žáci nebyli vedeni k jejich vyhledávání, analyzování, zobecňování, nebylo podporováno myšlení v souvislostech, a to především vzhledem k tomu, že hlavním nositelem poznatků byl učitel. Proto by též bylo vhodné uspořádat seminář pro celý pedagogický sbor o práci se zdroji informací a dalších aktivizujících prvcích vzdělávacího procesu. Na rozdílné úrovni bylo využito dostupné digitální techniky, pokud byla využita, tak většinou učiteli, méně často žáky.

Na 1. stupni byla výuka rozmanitější, střídaly se různé činnosti, v úvodu některé učitelky vhodně zařadily motivační aktivity s možností vlastního zapojení a vyjádření žáků. Uplatněné metody v několika hodinách umožňovaly pracovat mimo lavice, což bylo pro žáky zpestřením, pohyb přispěl k jejich aktivitě i soustředění. Ve většině sledované výuky žáci pracovali se zájmem, učitelky je podporovaly zařazením praktických ukázek, zajímavostmi a propojením učiva s jejich již nabytými znalostmi. V předmětech s výchovným zaměřením rozvíjeli svoji kreativitu, měli prostor pro vlastní představivost a vyjádření pocitů. Pro zlepšení pozornosti žáků byly občas zařazeny krátké relaxační pohybové chvíle.

V průběhu výuky většina pedagogů ověřovala, zda žáci probíranému učivu rozumí, zda s něčím nemají problémy. Tempo výuky bylo přiměřené, procvičování a upevňování získaných vědomostí věnovali učitelé dostatek času, méně se věnovali rozvoji postojů žáků. Jen velmi zřídka se v hodinách objevila diferenciací úkolů pro žáky talentované či se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpora těmto žákům byla v některých třídách soustředěna jen do osoby asistenta pedagoga. Ukrajinským žákům, kterých je ve škole přibližně jedna desetina z celkového počtu, poskytovali individuální pomoc zpravidla učitelé. Výuka cizího jazyka probíhala ve velké míře přímo v daném jazyce, v nižších ročnících učitelé přidávali český překlad instrukcí. Vedli žáky ke komunikaci, opravovali chybnou výslovnost, využívali poslech. V menší míře věnovali vyučující prostor závěrečnému shrnutí a zhodnocení výuky vzhledem k rozvoji žáků. Hodiny byly většinou uzavřeny pochvalou žáků, někdy učitelé sami shrnuli jejich obsah. Součástí některých bylo krátké sebehodnocení, vzájemné hodnocení a shrnutí výuky se zapojením žáků bylo zařazeno pouze výjimečně.

Ve školní družině vychovatelky žákům nabízely prostor pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání. Probíhaly jak řízené činnosti s nabídkou společných aktivit (výtvarné, rukodělné, literární), tak si účastníci mohli zvolit vlastní náplň s výběrem her v utvořených skupinkách. Podle počasí jsou realizovány venkovní aktivity. K všestrannému rozvoji účastníků přispívají pravidelné návštěvy výukových programů pořádaných různými organizacemi ve městě (ekocentrum, knihovna, muzeum). Činnost školní družiny zpestřují i každoročně se opakující společné akce. Žáci také hojně využívají možnost vybrat si z bohaté nabídky zájmových kroužků, které při škole provozuje jiná organizace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné monitorování úrovně výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech přináší učitelům informace o naplňování očekávaných výstupů, které si zaznamenávají formou klasifikace. Podrobnější informace o učebním pokroku žáků nejsou evidovány, jeho systematické sledování nastavené není, což je příležitostí ke zlepšení do budoucna. Učitelé konkretizaci opatření pro rozvoj žáků a individualizaci vzdělávacích aktivit zatím nevěnují dostatečnou pozornost. Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytuje vedení školy externí testování, výkony žáků zpravidla oscilují kolem oblasti republikového průměru. Možností ke zlepšení je vyhodnocování problémových segmentů testů za účelem korekce výukových postupů.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti částečně zlepšily. Na konci školního roku 2021/2022 prospělo s vyznamenáním 60 % žáků, což je výrazný pozitivní posun (o 11 %). Vedení školy se podařilo v uvedeném období na pedagogii v této oblasti vhodně systematicky působit, zejména ve smyslu respektování individuálních možností žáků. Počet neprospívajících se také mírně snížil (2,8 %), negativním zjištěním však byla skutečnost, že tři žáci neprospěli v 1. ročníku, což je pro ně na začátku vzdělávací dráhy demotivující. Nepříznivý je i fakt, že vysoký počet starších žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (40 %) spadá svým prospěchem do oblasti školního neúspěchu. Z toho je zřejmé, že jim určená podpůrná opatření nejsou účinná, případně nejsou naplňována. Vzdělávání těchto žáků koordinuje výchovná poradkyně, pro níž je vzhledem k vytíženosti i dalšími úkoly mimo tuto specializaci velmi náročné poskytovat metodickou pomoc vyučujícím při naplňování a vyhodnocování efektivit podpůrných opatření. Příležitostí ke zlepšení je rozdělit činnost výchovné poradkyně a delegovat část úkolů souvisejících s touto oblastí na dalšího pedagoga, který bude usilovat o naplňování potřeb žáků a vytváření podmínek k jejich úspěšnému

vzdělávání. Vhodné by též bylo zajistit alespoň na částečný pracovní úvazek školního speciálního pedagoga či psychologa, který by doplnil obsazení školního poradenského pracoviště a pomohl se zajišťováním komplexních služeb pro žáky, pedagogy i zákonné zástupce. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem škola nabízí zejména doučovací aktivity, případně možnost opravit si známku přezkoušením atd. Pozitivem je přítomnost vychovatelky zabývající se logopedickou prevencí.

Příznivá bilance hodnocení chování (0,7 % žáků se sníženým stupněm) je dokladem úspěšného osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot, ukazuje dobrou účinnost preventivních aktivit. Škole se daří zachytávat projevy rizikového chování, řešit je a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. V případě potřeby jsou udělována výchovná opatření za porušení daných pravidel, převažují však pochvaly za dosažené výsledky, za reprezentaci školy.

Účast žáků v různých soutěžích je významným aspektem kvality vzdělávání, v posledních dvou letech byla tato oblast výrazně ovlivněna pandemií Covid-19. Většina akcí se neuskutečnila, jejich konání bylo přesunuto na pozdější dobu. Vedení školy klade v souladu s koncepčními cíli důraz na obraz školy na veřejnosti, na její otevřenost, transparentnost. Významná je spolupráce s rodiči, pozornost je věnována partnerské komunikaci s nimi a jejich zapojení do školního života.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekční činnosti došlo k nárůstu počtu žáků, tříd i oddělení školní družiny,
- v souvislosti s tím se rozrostl pedagogický sbor, včetně asistentů pedagoga, míra odborné kvalifikovanosti zůstala na velmi dobré úrovni,
- rekonstrukcí odborných učeben se zlepšily materiální podmínky v budově 2. stupně,
- v návaznosti na zjištění z minulé inspekční činnosti byla konkretizovaná koncepce rozvoje školy i dokumentace z oblasti prevence rizikového chování.

Silné stránky

- klidná, vstřícná pracovní atmosféra podporující vytváření prosociálních vztahů,
- intenzivní spolupráce s jinými subjekty v rámci podpory technického vzdělávání,
- systematické působení vedení školy na pedagogy ve smyslu respektování individuálních možností žáků při jejich hodnocení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká účast pedagogů na akcích dalšího vzdělávání a chybějící jejich vzájemná spolupráce,
- malá diferenciací výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- aplikovat v hodinách ve větší míře sebehodnocení a zvláště vzájemné hodnocení žáků,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychlejší žáky,
- věnovat více času ukončování hodin, shrnutí obsahu a zhodnocení,

- zajistit moderní odborné vybavení do učebny chemie,
- ustavit pozici dalšího zástupce ředitele, výchovného poradce a metodika prevence,
- zajistit vzdělávací akci se zaměřením na práci s výukovými cíli, s různými zdroji informací.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 15. 9. 2022
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Do života s rozhledem“ platný ve školním roce 2022/2023
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný ve školním roce 2022/2023
4. Školní matrika – školní rok 2022/2023
5. Školní řád platný od 30. 9. 2019, s poslední aktualizací 6. 10. 2020
6. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2021
7. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2022/2023
8. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce (výběr) - školní rok 2022/2023
9. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2020/2021
10. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2021/2022, 2022/2023
11. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2022/2023
12. Minimální preventivní program - školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Mirka Machková v. r.

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

PhDr. Martina Černá v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 14. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Martin Vykydal, ředitel školy

Mgr. Martin Vykydal v. r.

V Chrudimi 19. 10. 2022